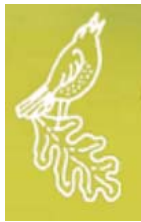

De Orchideeëntuin, een lustoord. (door Ben Stikvoort)

Tot 1 juli is de tuin open van 's morgens 10.00 uur tot 's middags 17.00 uur. Dan staan ze weer paraat, die vrijwilligers van het IVN, om u te ontvangen, uw vragen te aanhoren en zo mogelijk te beantwoorden. Met genoegen gaan ze een eindje met U op pad, let wel het zijn smalle paden. Zoals deze week, begin mei 2005, waren de paden glad van de overvloedige regen. Een stok is dan wel gewenst om het lijf heel te houden.

De tuin, een lustoord, schreef ik boven dit artikel en dat is het. Toch hebben we kritische ogen en zien we dat sommige planten teveel de overhand krijgen. Zo is de Ratelaar nog steeds in opmars en straks zal het ratelen van de zaden in de gedroogde bloembolletjes zeker te horen zijn. Voorts is de paardenbloem sterk, te sterk uitgedijt. Om het drietal voortwoekerende planten compleet te maken, is daar de cypreswolfsmelk, een fraaie gele schermplant, die enige jaren terug hier en daar voorkwam, maar nu delen van de tuin beheerst.

En de orchideeën dan, zult U vragen. De prachtige donkerpaarse Mannetjesorchis staat te pronken. We telden dezer dagen

vierentwintig bloemen. Nu U dit blad ter hand neemt, is die Mannetjesorchis uitgebloeid. Het is de eerstbloeiende orchis in het jaar in onze streken. Ik zal U al de namen van de bloeiende orchideeën besparen, doch maak voor de witte Bergnachtorchis een uitzondering. De sneeuw witte bloemen bekoren elke bezoeker, al trekt het oog van iedere bezoeker ook naar de Purperorchis vanwege zijn kleuren en zijn statige stand alsof hij heer en meester is van de bloemenpracht in de tuin. Dan toch de sneeuw witte Vogelmelk, geen orchidee, maar eveneens een sieraad voor de tuin. U kent ze toch wel? Op meer plaatsen in onze streek zult U ze kunnen bewonderen, al vermoed ik dat nu de bloei voorbij is en dan is er van de plant vrijwel niets meer te vinden.

De bezoekers kwamen weer elke dag of het nu regende, hagelde of dat de zon zich deed zien en voelen. Ze kwamen uit het hele land, van Groningen tot het zuiden van Zeeland. Vol verwachting en velen voor de zoveelste keer. Het was soms een weerzien met bezoekers van vorige jaren. Het

echtpaar uit Schiedam en die mensen uit Egmond aan Zee. Handen schudden en de vraag: "Kunt U wat vertellen over de unieke plant van dit jaar"? Dan ga ik met hen het pad op, glibberend want het heeft zojuist gekletterd van regen en hagel. Het deert hen niet, als we stil staan voor het Christoffelkruid, dat tegenwoordig Zwarte Gifbes heet. Wij houden ons aan de geliefde naam Christoffelkruid vanwege dat verhaal van die reus die op zoek was naar de machtigste op aarde. Na veel omzwervingen vond hij die mens, een Kind die de reus bij een storm overzette over de kolkende rivier. Dan staan we even later stil voor de Mispelboom. De oudere mensen kennen de uitdrukking nog: "zo rot als een mispel". Die zachte vrucht is in de late herfst een lekkernij. De jongeren kennen dat niet meer.

Een dame uit Gorinchem vraagt naar het Kruisbladwalstro. “Drie jaar geleden zag ik het bij dat trapje staan en heeft uw collega daarover verteld”. Ik neem de groep mee naar het eindpunt van de tuin en wijs hen op het enige plantje dat ons nog rest. Hoe ze verdwenen is, stemt ons treurig. We weten het niet. “Zouden er teveel kruisen op de wereld zijn”, zo vroeg de vrouw uit het Hollandse Gorinchem? Ik keek haar aan en wist niet wat te antwoorden. Toonde wel de fijnheid van dat eenvoudige plantje. De vierblaadjes staan in een

kruisvorm om de hoekige steel en uit de oksels van het kruis ontluiken uiterst kleine, gele bloempjes. Een klein sieraad in onze lusthof.

Nog tal van planten werden aangewezen. Ik zou U aanraden zelf eens te komen kijken en mocht dit in 2005 niet meer lukken, kom dan in 2006. Voor ze de tuin verlaten, stoppen we even voor die grote hoge eikenboom. Zijn bladerloze takkenarmen steken in de lucht, alsof hij roept tot u en mij: Zie toch hoe krachtig de natuur is. Al ben ik honderd jaar en zou ik nog een eeuw kunnen leven. De klimop heeft mij gewurgd. Haar strengen knelden mij en geen levensvocht kreeg de kans mij in leven te houden. Een boodschap die de natuur ons geeft? Aan jong en oud: laat de woekeringen in plant, dier en de mensen tijdig behandelen en uitroeien. De tuin een lustoord, een leertuin, een plek tot stille overdenking. We behoeven niet ver te reizen, het is op loopafstand.

